

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

2. Quid sit imitatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

quantus, vt verbo dicam, quamque perfectus concentus & quasi quædam encyclopædia virtutum! Hæc si contemplatus fuero, oculisque ad me misellum conuersis, contraria omnia in me deprehendero, quid mihi nisi pudor, nisi lucus restat, & timor, ne diuersa sectantem, diuersa maneant loca, & æternæ participatione mercedis excludar, quicquidem virtutum nitore, minus comperiar exornatus. Sed tamen hic pudor, hic timor conatum acuat: nam & nobis magna vincendi necessitas incumbit, conantique quod in se pro virium suarum modulo est, numquam deest bonus Deus, qui omnibus bona & iusta volentibus, æternitatis suæ gloriam patere, pro summæ suæ largitatis immensitate decreuit.

Sed satis vniuersè de exemplo sit dictum: cuius duplex est vis, vna & potissima, & ad quam cetera referri debent, est imitatio: altera multiplici, vel cognitionis, vel solatij, vel vtilitatum aliarum capite continetur. De vtraque dicamus, sed de imitatione primùm.

CAPVT II.

Quid sit imitatio: eius origo, antiquitas, & necessitas.

Imitatio est, vnius, aut plurium actionum, ad alteram nobis propositam, quæ sita & de industria affectata conformatio: cuius clarissimum in pictoribus exemplum videmus; quorum ars tota, eiusque artis summa perfectio, in imitandis atque referendis rerum formis, figuris coloribusque consistit, & quo propius ad earum similitudinem accesserint, viuasque quodammodo aspirantes imagines expresserint, tantò absolutiora suæ artis opera edidisse censentur. Id ipsum tota humana vita sic vsurpat, vt latissimè per omnes eius partes imitatio peruagetur, iam que assiduitate nimia notari desierit: vnius enim nationis, & ciuitatis, quid est cur ijdem mores, vestitus idem, idem oris sonus, incessus, habitus, arma, studia, victus est, nisi quòd vicinia, frequentationem; frequentatio, amorem; amor, eius quod cernebatur & probabatur, imitationem peperit? inde hæc ipsa se frequenter disperit in familias; quando hæc, sui generis aliquem, vel auctorem, vel illustratorem admirata, ad idem, quod ipse tenuerat, vitæ institutum domestica incitatione rapiuntur. Non rarò etiam, sua singulis est imitatio propria, cum in sito quodam à natura imperu, laudabili quidem vt plurimum, sed & nonnumquam vitioso, certam in partem delati, id emulantur, & consequi contendunt, quod in aliis mirantur, & putant optimum. Cumque infinita quædam propensionum varietas in hominibus reperiatur, inde tot dissimilia existunt studia in di-

Nnn

uer.

uerissima tendentium, inde maximè in feligendis vitæ institutis tot variaz ferentia, dum singuli meliora quidem sectari & imitari volunt, at in eo quod sit melius constituendo discrepant. Arque vt ne longior sim,

Ex his conijcio imitationem duplici è fonte originem ducere. Primus est innatus omni homini boni appetitus, quo fit vt vnusquisque, siue in tota vitæ suæ genere, siue in quauis eius parte id sequatur quod putat optimum, gaudeatque, si quanto potest meliore, gratiore, decentiore modo aliquid peragat. Iam verò cum & supra hominem, & non satis vsquequaque tutum esse videatur, ita sibi fidere, vt suoapte Marte idem homo, & reperiat, & iudicet, & agat quod sit melius: nam & falli facile possumus, & vix est vt sibi quisquam auctor, inuentor, & eiusdem rei perfector existat: natura nostra maximè consentaneum, & ex rationis præscripto est, vt id bonum quod appetimus, & in nobis non est, foris quæramus, animaduersum diligamus, dilectum persequamur. Arque hinc aliter, vnde pleno alueo profluat, imitationis fons aperitur; quando scilicet mens nostra bonum, perfectum, decorum aliquod, quo se carere putet, & cuius amore teneatur, alicubi curiosius notans, illud suis actionibus exprimere, in se transferre, ad eius se formam normamque componere, eadem se pulcritudine insignire conatur. Et quoniam latissimam hominum societatem est diffusa, nihilque siue in moribus, siue in scientiis, siue in artibus, siue quouis in negotio videtur intentatum inelaboratumue superesse, idcirco, quamcumque in partem suam quiuis animum impulerit, vltro pronus occurrent in eodem genere plurimi, quos imitari, si non pigeat, non deceat: longè vt planior se nobis, quam primis illis & priscis, perfectionis tames aperiat.

Quamquam si primum omnino sæculum, & artium nascentium exordium excipias, numquam defuit, quem in quouis genere quisque sequeretur, non ita tamen, vel abundabat copia, vel perfectio consuminatioque eminebat. Ceterum iam olim scripsit D. Hieron. *Habet vnumquodque propositum. principes suos. Romanos duces, imitentur Camillos, Fabricios, Scipiones. Philosophi, proponant sibi Pythagoram, Socratem, Platonem, Aristotelem. Poëta, amulentur Homerum, Virgilium, Menandrum, Terentium. Historici, Sallustium, Herodotum, Liuum. Oratores, Lyliam, Demosthenem, Tullium. Et vt ad nostra veniamus, Episcopi, & Presbyteri, habeant in exemplum Apostolos, & Apostolicos viros, quorum honorem possidentes, habere nitantur & meritum. Nos autem, habeamus propositi nostri principes, Paulos, & Antonios, Iulianos, Hilariones, Macerios. Noster princeps Elias, noster Elifaus, nostri duces filij prophetarum, & qui habitabant in agris & solitudinibus, & faciebant sibi tabernacula iuxta fluentem Iordanis. Ecce quomodo imitatione gloriatur, & ex ipsa lege veteri quod in noua imitetur accessit. Sed & hinc videas, non aliunde quam ab ipsa naturæ humanæ vi, habitum imitandi studium: vnde sanè vel parum homines, vel nimio errandi studio*

Epist. 13. ad Paulinum.

dio rationem propemodum exuisse, hereticos eos dixeris, qui cum philosophorum, Lacedaemoniorum, Romanorum dicta, facta, plenis buccis conerepent, nos à Sanctorum gestis reuoluendis quasi vi & manu facta abducunt. Infamiant ipsi, vt lubet, nos ceptum pergitur, & in cumulum addimus, etiam gloriosius esse vulgò solere, aliorum sanctitate illustrium vestigijs, electione status peculiaris, insistere, eorumque exemplo nobilius aliquid audere, quam desidem, tritaque viuendi ratione contentum, vitam viuere, qualem ceteri hominum, nullo peculiaris instituti decore distinctam: sed habent nihilominus hi quoque, & quos imitentur, & quo se infimis eximant; at nunc id non agimus.

Ceterum ex his quae dicta sunt elucet, vnicuique qui sanctiorem Deoq; gratiorem vitam ducere decreuit, necessarium esse, vt sibi virum aliquem sancti- monia vitae praclarum, ob oculos ponat imitandum: quippe in hac inscientissima, & ad deteriora procliuiore natura, & facile specie boni ad vera mala abducimur, & aegre ad bonum contuendum oculos mentis aperimus, & denique cognitum, remissiùs, nisi aliunde incitemur, amplectimur, minimoque negotio ab omni nostra in virtutem contentione reuocamur: quibus incommodis omnibus, efficta in mente nostra sancti effigies, & adamata similitudo, ac praeteris susceptum idem vitae institutum, eorumdemque morum publica professio medetur. iam enim constat ea non mediocriter esse bona, quae tantopere in viro illo sancto comprobauit Deus, viuumque & nos de calis respectans perfectionis exemplar amulatione succendit, ac amica increpatione cessantes instimulat; neque patitur suscepta vitae ratio, vel ab eius imitatione aliquid discrepans, vel à moribus alienum, sed cogit quod profiteris, id explere.

CAPVT III.

Quis ad imitationem deligendus?

HAc de re optimè mihi scripisse visus est Cassianus l. 4. cap. 38. dum ait, *Considera te de paucis & electis effectum: & ne exemplo ac tepore multitudinis refrigeras: sed viue vt pauci, vt cum paucis inueniri merearis in regno Dei. Multi enim sunt vocati, pauci verò electi: & Pusillus grex cui complacuit Patri dare hereditatem. Et Diuus Hieron. Cœpisse multorum est, ad culmen peruenisse paucorum. Rara est virtus, nec à pluribus appetitur: atque vixnam hoc omnes essent, quod pauci sunt! Sed ad Cassianum redeamus, qui id ipsum altero post capite, longè optimè, & dilucidius asserit. *Exempla tibi sunt, inquit, imitationis, ac vite perfecta in congregatione commoranti, à paucis, imò ab vno, vel duobus, non à pluribus petenda. Nam praeter id, quod examinata vita atque ad purum excocta reperitur in paucis, etiam istud ex hoc vtilitatis**

Nnn 2

acce-